

2009-01-16
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR T2008-007-00410

Göran Westberg
Trafikplanering
08-508 273 61
goran.westberg@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2009-02-10

Luftkvaliteten på Hornsgatan. Svar på skrivelse från Naturskyddsföreningen.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar till miljöförvaltningen överlämna och återopa detta tjänsteutlåtande.
2. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar om omedelbar justering

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Anette Scheibe
Avdelningschef

Staffan Forsell
Enhetschef

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen anförde klagomål till miljöförvaltningen 2008-01-18 med yrkande att förvaltningen förelägger staden att vidta åtgärder för att förbättra luftkvaliteten på Hornsgatan. Ärendet besvarades av trafik- och renhållningsnämnden 2008-06-17. I ny skrivelse till miljöförvaltningen kvarstår yrkandet att staden åläggs att vidta åtgärder för en bättre luftkvalitet. Kontoret redovisar höjning av parkeringsavgifter, läget när det gäller trafikavgifter på Hornsgatan, Vägverkets förslag till förbud för bilar försedda med dubbdäck på

viss gata eller vägsträcka samt att inga nya åtgärder framkommit vilket bl.a. framhållits i Länsstyrelsens skrivelse till regeringen 2006-10-30 som svar på uppdraget att ta fram kompletterande åtgärder.

Bakgrund

I januari 2008 överlämnade Naturskyddsföreningen en skrivelse till miljöförvaltningen med klagomål om överskridna miljökvalitetsnormer för utomhusluft på Hornsgatan. Miljöförvaltningen översände i egenskap av tillsynsmyndighet skrivelsen till trafikkontoret för yttrande till Trafik- och renhållningsnämndens om väghållare för Hornsgatan. Som svar på miljöförvaltningens remiss beslöt Trafik- och renhållningsnämnden vid sammanträde 2008-06-17 översända kontorets tjänsteutlåtande, dnr. T2008-007-00410. I tjänsteutlåtandet redogörs för kontorets åtgärder för att åstadkomma förbättringar på Hornsgatan och andra gator i staden. Utgångspunkten är de åtgärdsprogram för partiklar PM₁₀ och kvävdioxid som fastställdes av regeringen 2004-12-09.

Miljöförvaltningen har därefter översänt nämndens svar till Naturskyddsföreningen för synpunkter. Naturskyddsföreningen har återkommit med synpunkter till miljöförvaltningen i en skrivelse 2008-10-17, se bilaga 1. Naturskyddsföreningen vidhåller sitt krav på föreläggande för att få en förbättring av luftkvaliteten på Hornsgatan. Miljöförvaltningen har berett trafikkontoret möjlighet att yttra sig över skrivelsen. Svarstiden 2009-02-15 gör att beslut behöver fattas vid nämndens sammanträde 2009-02-10 samt justeras omedelbart.

Trafikkontorets synpunkter

Kontoret ser allvarligt på frågan om luftkvaliteten på Hornsgatan och på andra gator i staden. Frågan om att komma tillrätta med detta har hög prioritet på kontoret. I tidigare tjänsteutlåtande har kontoret bl.a. redogjort för samarbetet med regionala och nationella aktörer samt nordiska städer med liknande problem. De åtgärder som redogjordes för är bl.a. information om dubbdäcksanvändning, dammbindningsåtgärder på Hornsgatan och trängselskattens effekter på partikelhalter. Kontoret fortsätter att följa utvecklingen inom forskningen på området.

Kontoret deltar även i arbetet som görs inom ramen för den överenskommelse om en samlad trafiklösning för Stockholmsregionen som slöts i december 2007. Som ett led i överenskommelsen ingår åtaganden som syftar till att förbättra luftkvaliteten. Åtaganden innebär åtgärder för såväl regeringen som regionens parter. Åtagandena gäller bl.a. att användningen av miljözoner bör utvecklas och

att beträffande dubbdäck bör regeringen åta sig att snarast besluta om lämpligt styrmedel för att begränsa dubbdäcksanvändningen. En första uppföljning av överenskommelsen kommer att ske under första halvan av 2009. Men anledning av de synpunkter som ställs i den nya skrivelsen från Naturskyddsföreningen ber kontoret att få lämna följande svar.

Avgift för användning av dubbdäck

I skrivelsen anförs att trafik- och renhållningsnämnden borde ha ansökt om miljözon för lätta fordon. Som redovisats i tidigare utlåtande i ärendet finns förslag om miljözon med i länsstyrelsens förslag till åtgärder. Regeringen har ännu inte fattat beslut om denna åtgärd. Kontoret har gjort bedömningen att det är mer meningsfullt att ansöka om denna åtgärd när det finns lagligt stöd.

Parkeringspolitiska åtgärder

Naturskyddsföreningen anför vidare att staden inte genomfört någon parkeringspolitisk åtgärd. Inledningsvis konstaterar kontoret att ett uppdrag finns om att utarbeta en ny parkeringsstrategi för staden. Arbetet är inlett och de frågeställningar som aktualiseras i en parkeringsstrategi kommer att redovisas för nämnden i ett särskilt ärende. Ändringar i parkeringsavgiften har också gjorts. Vid sammanträde 2008-12-01 beslutade kommunfullmäktige om justering av avgifterna för felparkering och parkeringstaxorna för främst innerstadens parkeringsplatser. För dygnetrunt-uppställning höjs avgiften från 30 kr/tim till 40 kr/tim innebärande en höjning med 33,3 %. För uppställning på malmarna höjs tim avgiften från 12 kr/tim till 15 kr/tim. I city-området höjs avgiften under dagtid från 20 kr/tim till 25 kr/tim. I sistnämnda fall innebär det en 25 % höjning. Från 2010 skall avgifterna höjas i takt med förändringar i konsumentprisindex.

Genomfartstrafik med tung trafik på Hornsgatan

Föreningen vidhåller sin ståndpunkt om förbud för genomfartstrafik på Hornsgatan med bl.a. hänvisning till VTI:s fordonsstatistik. VTI är Statens väg- och transportforskningsinstitut. Denna statistik bygger enligt uppgift på portaldata som insamlats för trängselskatt på Liljeholmsbron och redovisas som andelar av trafikarbete när det gäller person- och lastbilstrafik. Kontorets fordonsstatistik baseras på antal fordon. Vid Mariatorget på Hornsgatan har kontoret i oktober 2008 registrerat 13.000 fordon/dygn vardagar. På Hornsgatan strax väster om Ringvägen noteras ca 30.000 fordon/dygn. Eftersom metodiken skiljer sig åt i trafikandelarna vad avser lätt och tung biltrafik anser kontoret att nya trafikräkningar bör genomföras på den mest belastade delen av Hornsgatan d.v.s. väster om Ringvägen för att klarlägga tungtrafikandelen på Hornsgatan. Kontoret avser att genomföra dessa så snart årstiden säkert ger barmarksförhållanden.

Åtgärder för att förbättra luftkvaliteten på Hornsgatan

Naturskyddsföreningen anför att staden inte redovisat vilka åtgärder som fordras för att förbättra luftkvaliteten på Hornsgatan.

Kontoret vill påminna om att sitt aktiva deltagande och engagemang i länsstyrelsens arbete för att ta fram åtgärdsprogrammen för bättre luftkvalitet. Länsstyrelsen redovisade sitt uppdrag till regeringen 2006-10-30, om kompletterande åtgärdsprogram för att klara miljökvalitetsnormerna för partiklar och kvävedioxid. Av yttrandet framgår att länsstyrelsen inte anser att det "föreligger rimliga förutsättningar att kunna upprätta ett i länet tillräckligt förankrat kompletterande åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar (PM₁₀). Skälen för detta är bl.a.

- att avsaknaden av besked från regeringen om Länsstyrelsens mest kraftfulla åtgärdsförslag kvarstår,
- att inga andra kraftfulla åtgärder har identifierats utöver dem som ingick i Länsstyrelsens ursprungliga förslag till åtgärdsprogram samt
- att alla åtgärder i det redan beslutade åtgärdsprogrammet ännu inte påbörjats."

Vägverkets förslag till lokalt förbud för dubbdäcksanvändning m.m.

I pressmeddelande 2009-01-07 har Vägverket informerat om den rapport de lämnat till regeringen om vinterdäckanvändning med bl.a. förslag om möjlighet för en kommun att genom lokal trafikföreskrift utfärda förbud för fordon med dubbdäck på en viss väg eller vägsträcka. Förslaget förordas ske som en försöksverksamhet under vintersäsongerna 2010/2011- 2012/2013.

Straffbestämmelser finns i 14 kap. trafikförordningen vid åsidosättande av förbud (penningböter). Dessutom föreslås en kortare tid för användning av dubbdäck på våren fram till 15 mars. För närvarande är det tillåtet att köra med dubbdäck från 1 oktober till 1 maj.

Kontoret kommer att noga följa förslaget för att studera hur det kan omsättas konkret, och snabbt ta sig uttryck i praktiken på stadens gator.

Sammanfattade synpunkter

Luftkvaliteten på Hornsgatan är inte tillfredsställande. Kontoret vill inte avhända sig ansvaret för att försöka förbättra situationen men menar ändå att möjligheterna att nå de verkligt tydliga resultaten, dvs. minskad dubbdäcksanvändning, är delvis begränsade på grund av gällande trafiklagstiftning. Den av Vägverket nu framlagda lägesrapporten om vinterdäck kan ge staden en möjlighet att förbättra luftkvaliteten när det gäller minskning av partiklar PM₁₀.

Kontoret anser att Vägverkets förslag ligger i linje med stadens önskemål om begränsning i användningen av dubbdäck främst på innerstadens gatunät som är känsligast ur partikelsynpunkt.

Kontoret vill även nämna uppdraget från trafik- och renhållningsnämnden 2008-05-20 om att vidta åtgärder för att göra Hornsgatan till en trivsammare stadsmiljö med bättre luft och grönska. Uppdraget lades som en skrivelse i nämnden 2008-05-20 av Mikael Söderlund m.fl.(m), Inge –Britt Lundin m.fl.(fp) och Anders Broberg (kd) Kontoret avser att under våren återkomma till nämnden med förslag till möjliga åtgärder för att förbättra luften vid Hornsgatan.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden beslutar att översända detta utlåtande som svar på miljöförvaltningens remiss av Naturskyddsföreningens skrivelse 2008-10-17.

Slut